

Кадала В. В.,

*к.ю.н., доцент, завідувач кафедри цивільного та господарського права,
Криворізький навчально-науковий інститут
Донецького державного університету внутрішніх справ*

ОСУЧАСНЕННЯ ПИТАНЬ ЗАКОНОДАВЧОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОПЕРАЦІЙ ФІНАНСОВОГО ЛІЗИНГУ В УКРАЇНІ

Фінансовий лізинг як один із інструментів життєдіяльності підприємств був і залишається актуальною проблемою для лізингу. Саме фінансовий лізинг здатен вирішити коло питань як технічно-виробничого спрямування, так і фінансового управлінського сектору на підприємств. Тільки фінансовий лізинг як провідний сегмент виконання намірів вищого менеджменту підприємства щодо політики управління майном, здатен в певній мірі зберегти певні фінансові ресурси, котрі можуть бути використанні на негайні потреби підприємства. У зв'язку з рольовим аспектом фінансового лізингу в життєдіяльності сучасного підприємства загострюється проблема законодавчого регламентування даних операцій, що підкреслює актуальність обраного напрямку дослідження.

Чисельні наукові праці, наявність наукових дискусій свідчать про сучасність поставленої проблеми, котра становить предмет дослідження даної наукової розробки. До складу науковців, котрі переймалися різними проблематичними аспектами операцій фінансового лізингу, варто віднести: Л. Снігір [1], Н. Рязанову, Р. Іваненко, В. Різник [2], Г. Холодного [3], Р. Капроні та С. Кисіль [4] та інших. Проте варто зазначити, що вагомий науковий доробок з цієї проблематики не надає чіткої та достатньо повної оцінки існуючої системи правового забезпечення операцій фінансового лізингу, не повною мірою розкриває їх особливості порівняно з орендними, кредитними та іншими економічними відносинами.

Як відомо, операції фінансового лізингу законодавчо регламентуються положеннями Господарського, Цивільного та Кримінального кодексів України,

Кодексу України з процедури банкрутства, Закону України «Про дорожній рух» та ін. У зазначених правових регуляторах законодавець розкриває окремі аспекти проведення операцій фінансового лізингу, проте деякі питання, які витікають з практичної підприємницької діяльності залишались поза увагою. Як наслідок, постало питання удосконалення нормативно законодавчого блоку щодо правил проведення операцій фінансового лізингу. На даний час одним із напрямків вирішення проблеми стало прийняття нової редакції Закону України «Про фінансовий лізинг» [5].

Оновлений законодавчий акт визначає загальні правові та організаційні засади фінансового лізингу в Україні відповідно до міжнародно-правових стандартів у цій сфері. Законодавець надає дещо змінений підхід до розкриття змістовності понятійної дефініції «фінансовий лізинг», згідно з яким «фінансовий лізинг – вид правових відносин, за якими лізингодавець зобов'язується відповідно до договору фінансового лізингу на строк та за плату, визначені таким договором, передати лізингоодержувачу у володіння та користування як об'єкт фінансового лізингу майно, що належить лізингодавцю на праві власності та було набуто ним без попередньої домовленості із лізингоодержувачем, або майно, спеціально придбане лізингодавцем у продавця (постачальника) відповідно до встановлених лізингоодержувачем специфікацій та умов, і передбачає наявність хоча б однієї з ознак фінансового лізингу, встановленого цим Законом» [5].

Крім того, законодавець обґрунтовує доцільність введення нової редакції Закону України «Про фінансовий лізинг» та звертає увагу на те, що основною метою впровадження правового регулятора є «... забезпечення захисту прав та законних інтересів лізингоодержувачів, лізингодавців, створення належного конкурентного середовища у сфері фінансового лізингу, гармонізація законодавства України із законодавством Європейського Союзу та міжнародними стандартами, забезпечення сприятливих умов для розвитку економіки України» [5].

Слід віддати належне законодавцю, який більш повно надає правила регулювання відносин, що виникають у сфері фінансового лізингу. Ми поділяємо точку зору науковців стосовно того, що операції фінансового лізингу мають свої переваги та недоліки. Так, до складу недоліків науковці включають виникнення цілої низки ризиків:

кредитоспроможності орендаря;

кредитоспроможності виробника;

зміни процентних ставок, податків;

неякісного використання об'єкта, його псування, випадкової втрати тощо.

При цьому, науковці перевагами фінансового лізингу вважають:

одночасне вирішення питань як придбання обладнання, так і фінансування цієї операції;

сприятливе співвідношення для підприємця між власною і запозиченою частинами функціонуючого капіталу;

створення поля для оперативного реагування на ринкові зміни завдяки можливості оренди додаткового обладнання і нових технологій;

сталість лізингових платежів, які не залежать від індексу цін. Враховуючи вищевикладене, можна зробити наступні висновки.

Таким чином, нова редакція Закону України «Про фінансовий лізинг» надає більш предметне тлумачення його як понятійної категорії, більш поглиблено розкриває правила регулювання відносин, що виникають у сфері фінансового лізингу та забезпечує створення доволі потужну правової платформи у вирішенні спірних питань між комерційними партнерами.

Література

1. Снігір Л. П. Лізинг: як використати його переваги : навч. посіб. Київ : Центр комерц. права, 2011. 127 с.
2. Технологія лізингу : монографія / Н. Рязанова, Р. Іваненко, В. Різник та ін.; за ред. Г. Сенькович. Київ : Гопак, 2010. 320 с.

3. Холодний Г. О. Лізинг в інвестиційному механізмі інноваційного розвитку підприємств : монографія. Харків : ХНЕУ, 2007. 196 с.

4. Лізинг в Україні : навч. посіб. / Р. Капроні, С. Кисіль, Н. Рязанова та ін. Львів : Центр Європи, 2008. 142 с.

5. Про фінансовий лізинг : Закон України від 04.02.2021 р. № 1201-ІХ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1201-20> (дата звернення: 15.11.2021).

234 Кваша К. С., студ